

Mál nr. 114/1999

M

og

Vátryggingafélagið X v/slysatryggingar launþega og frjálsrar ábyrgðartryggingar

Ágreiningur um niðurfellingu vátrygginga vegna vanskila.

Gögn.

1. Málskot móttakið 6.5.1999.
2. Niðurstaða Tjónanefndar vátryggingarfélaganna í máli nr. 507/1999.
3. Lögregluskýrsla og tilkynning um vinnuslys.
4. Bréf Hafnasamlags Suðurnesja, dags. 12.12.1997
5. Bréf lögmans málskotsaðila, dags. 13.11.1995, 4.12.1997 og 10. og 30.3.1999
6. Bréf X, dags. 21.11.1995, 10.12.1997 og 29.4. og 31.5.1999.
7. Skaðabótakvittun, dags. 2.8.1994.
8. Skilmálar fyrir slysatryggingu launþega og ábyrgðartryggingu fyrir atvinnurekstur.
9. Útskrift úr hlutafélagaskrá.
10. Bréf úrskurðarnefndar til X, dags. 8.6.1999.
11. Bréf X til úrskurðarnefndar dags. 21.6.1999, ásamt fylgigögnum.
12. Bréf lögmans málskotsaðila til úrskurðarnefndar, dags. 1.7.1999, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Þann 18. febrúar 1995 slasaðist M, er hún var við störf hjá fyrirtækinu S. M spurðist fyrir hjá X um þær vátryggingar, sem S hafði keypt hjá félaginu vegna starfsemi sinnar.

Með bréfi X, dags. 10.12.1997, til lögmans M var honum tjáð að S hafði haft slysatryggingu og ábyrgðartryggingu hjá félaginu frá 27.6.1991, en vanskil verið strax á öðru ári viðskiptanna. Þann 8.6.1995 hafi umræddar tryggingar fyrir árið 1995 verið felldar niður vegna vanskila. Ekki hafi verið samið um neinn gjaldfrest við S og innheimta iðgjaldanna hafi ekki borið árangur. Áður en tryggingarnar voru felldar úr gildi hafi iðgjöld verið krafín með útsendingu giróseðla. Áminning hafi verið send mánuði síðar og lokaútrekun eftir 75 daga. Var álit félagsins að gildar tryggingar hafi því ekki verið fyrir hendi, þegar M slasaðist í febrúar 1995. Þá gat félagið þess í fyrrnefndu bréfi að því hafi ekki verið tilkynnt um slysið fyrr en 23.11.1995 og hafi því ekki haft vitneskju um það, þegar tryggingarnar voru felldar úr gildi. Í bréfi X til úrskurðarnefndar, dags. 31.5.1999, er ítrekuð afstaða þess í málinu, m.a. með vísan til bréfsins frá 10.12.1997.

Að beiðni úrskurðarnefndar upplýsti X með bréfi, dags. 21.6.1999, nánar um það hvernig innheimtu iðgjalda var háttað gagnvart S á árinu 1995. Kemur fram að í gildi sé sérstakt kerfi varðandi innheimtu og greiðslufyrirkomulag fyrir nokkurn fjölda atvinnufyrirtækja sem eru í viðskiptum hjá X. Til að þjónusta þessa viðskiptavini sem best sé haldið utan um vátryggingarsamninga og greiðslu iðgjalda sem eina heild, svo nefndan atvinnurekstrarpakka. Gjaldalagi allra vátrygginga í pakkanum er 1. dagur hvers vátryggingartímabils. Umrætt kerfi gangi þannig fyrir sig að í upphafi hvers vátryggingartímabils er yfirlit yfir tryggingar í atvinnurekstrarpakkanum, ásamt iðgjöldum fyrir hverja einstaka vátryggingu, sent vátryggingartökum og þeir beðnir að yfirfara pakkann og gera athugasemdir, ef einhverjar eru. Almenna reglan sé sú að innan tveggja vikna frá útsendingu yfirlitsins er haft samband við vátryggingartaka. Reynist allt í lagi er gengið frá greiðslum, sem er með þeim hætti að vátryggingartakar greiða iðgjöldin annað hvort með skuldabréfi eða víxli.

Í tilviki S hafi iðgjöld verið krafín í janúarmánuði 1995 vegna vátrygginga, sem í gildi voru á tímabilinu 1. janúar til 31. desember 1995, en þá hafi verið sent yfirlit í samræmi við það sem

að ofan greinir. Í málinu liggur fyrir yfirlit, er greinir frá váttryggingum S sem í gildi voru þann 10.1.1995. Meðal þeirra eru slysatrygging launþega og frjáls ábyrgðartrygging. Í byrjun febrúar 1995 hafi af hálfu X verið haft samband við fyrirsvarsmann S vegna heimtu iðgjalda samkvæmt yfirlitinu frá fyrra mánuði. Var þá ítrekað að S gengi frá iðgjöldum með því fyrirkomulagi sem áður hefur verið lýst. Fram til vors 1995 hafi S margítrekað verið krafðið um greiðslu iðgjalda. Þær hafi ekki borið árangur og þann 8. júní 1995 hafi tryggingar þær, sem mál þetta snýst um, ásamt öðrum verið felldar úr gildi frá og með 1. janúar 1995.

Álit.

Í málskoti er kvartað undan þeirri niðurstöðu Tjónanefndar váttryggingafélaganna að tjón M bætist ekki þar sem tryggingar hafi verið felldar niður vegna vanskila. Er þess krafist að tryggingar þær, sem mál þetta snýst um, taki til tjóns M. Samkvæmt þessu, og eins og mál þetta liggur að öðru leyti fyrir nefndinni, er við úrlausn þess einungis tekin afstaða til þess hvort téðar tryggingar hafi verið í gildi, þegar M slasaðist þann 18.2.1995. Er því ekki tekin afstaða til þess hvort bótaskylda kunní að vera fyrir hendi samkvæmt hinum umdeildu váttryggingum.

Samkvæmt grein 38 í skilmálum fyrir slysatryggingu launþega er ábyrgð félagsins lokið, hafi síðari iðgjöld, eins og átti við um iðgjaldið fyrir árið 1995, eigi verið greidd innan viku frá því að þeirra er krafist, en þeirra má krefjast í fyrsta lagi viku fyrir gjalddaga. Ákvæði þetta er í samræmi við 13. gr. laga nr. 20/1954 um váttryggingarsamninga. Í grein 27.10 í skilmálum X fyrir frjálsar ábyrgðartryggingar kemur fram að síðari iðgjöld falli í gjalddaga á fyrsta degi hvers váttryggingartímabils. Þá segir í grein 27.11 í skilmálunum að sending tilkynningar eða giróseðils jafngildi kröfu um greiðslu. Sé iðgjald ekki greitt eftir fyrstu kröfu um greiðslur sendir X ítrekun. Samkvæmt grein 27.12 er ábyrgð X lokið, ef iðgjaldið hefur ekki verið greitt innan 14 daga frá ítrekun. Er þannig samið um rýmri frest fyrir váttryggingartaka til greiðslu iðgjalds vegna frjálsrar ábyrgðartryggingar en gildir um slysatryggingu launþega. Af gögnum málsins verður ekki séð að X hafi samið um aðra eða rýmri fresti fyrir S til greiðslu iðgjaldanna án þess að ábyrgð falli niður en leiðir af fyrrnefndum ákvæðum í skilmálunum. Á grundvelli þessara ákvæða ber því að taka afstöðu til þess, hvort innheimtuaðgerðir X gagnvart S hafi leitt til þess að ábyrgð samkvæmt hinum umdeildu váttryggingum hafi verið fallin niður, er M slasaðist þann 18. febrúar 1995.

Samkvæmt því sem upplýst hefur verið af hálfu X var S fyrst krafðið í janúar 1995 um iðgjöld vegna slysatryggingar launþega og frjálsrar ábyrgðartryggingar vegna tímabilsins 1. janúar til 31. desember 1995. Krafa um greiðslu iðgjaldanna hafi svo verið ítrekuð í febrúarbyrjun með því að samband var haft við einn fyrirsvarsmanna S. Á það má fallast með X að váttryggingayfirlitið, sem S var sent í janúar 1995 hafi verið tilkynning sem jafngildi kröfu um greiðslu iðgjalda. Er M slasaðist var því meira en vika liðin frá því að X hafði krafðið S um greiðslu iðgjalds fyrir slysatryggingu launþega. Ábyrgð X var því fallin niður með vísan til fyrrnefnds ákvæðis í grein 38 í skilmálunum, þegar M slasaðist. Hún getur því ekki átt rétt til bóta úr slysatryggingunni.

Ekki liggur fyrir hvenær í byrjun febrúar iðgjaldakrafan var ítrekuð af hálfu X. Verður eigi talið að X hafi sýnt fram á með skýrum gögnum að ítrekunin hafi átt sér stað að minnsta kosti hálfum mánuði áður en M slasaðist. Þá verður ekki talið að ítrekun hafi verið send S eins og mælt er fyrir um í lokamálslið greinar 27.11 í skilmálum fyrir frjálsar ábyrgðartryggingar. Eftir þessum úrslitum verður ekki hjá því komist að telja að ábyrgð X samkvæmt hinni frjálsu ábyrgðartryggingu hafi ekki verið fallin niður vegna vanskila á þeim tíma er X slasaðist. Þessu breytir ekki þótt X kveðst hafa fellt váttrygginguna niður þann 8. júní 1995, er útséð þótti að hún fengist ekki greidd. Á þeim tíma hafði X enga heimild, hvorki að lögum né samkvæmt skilmálum, til að fella váttrygginga niður frá og með gjalddaga 1. janúar 1995 þannig að ábyrgð félagsins hafi ekki verið fyrir hendi þann 18. febrúar sama ár.

Niðurstaða.

Þann 18. febrúar 1995 er M, slasaðist við störf hjá S, var fallin niður ábyrgð samkvæmt slysatryggingu launþega, sem fyrirtækið hafði tekið hjá X. Á sama tíma var hins vegar ekki fallin niður ábyrgð sama tryggingafélags samkvæmt frjálsri ábyrgðartryggingu, sem fyrirtækið hafði tekið hjá félaginu.

Reykjavík, 6. júlí 1999.

Rúnar Guðmundsson hdl.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.